

**ԺԹ.00.01-ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ, ԱՆՁԻ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ**

**ԱՍՊԻՐԱՆՏՈՒՐԱՅԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ
ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԱՇԱՐ**

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱՄԱՍ (75 ՀԱՐՑ)

1. Հոգեբանության ուսումնասիրման առարկան և խնդիրների շրջանակը:
2. Հոգեբանության հիմնական բնագավառները, զարգացման ժամանակակից միտումները:
3. Հոգեբանության հիմնական սկզբունքները (դետեզմինիզմի, զարգացման, ակտիվության):
4. Հոգեկանի մասին պատկերացումների ձևավորում: Հոգեկանի ժամանակակից պատկերացումները:
5. Գիտակցության հիմնական գործառույթները: Գիտակցված և չգիտակցված հոգեկան գործընթացներ:
6. Հոգեկանի էվոլյուցիոն զարգացում: Հոգեկանի զարգացման փուլերը ֆիլոգենետիկա:
7. Ռեֆլեքսոլոգիայի հիմնական գաղափարները և դրանց պատմական դերը (Պավլով, Բեխտերեվ, Սեչենով):
8. Հոգեֆիզիոլոգիայի առարկան և խնդիրները:
9. Հոգեբանությունը գիտությունների համակարգում, հոգեբանության միջառարկայական բնույթը:
10. Հոգեբանական մեթոդների դասակարգում (Անանև, Պիրյով, Դրուժինին):
11. Հոգեբանական գիտափորձի առանձնահատկությունները, արժանիքները և սահմանափակումները:
12. Դիտման մեթոդը հոգեբանության մեջ: Տեսակները և ներկայացվող պահանջները:
13. Հոգեբանական հետազոտության կազմակերպում և փուլեր:
14. Հետազոտության տեսակներ (հետազոտական ծրագրեր) և տվյալների վերլուծության մեթոդներ:
15. Մաթվիճակագրական մեթոդները հոգեբանական հետազոտությունում:
16. Հոգեդիագնոստիկայի զարգացման նախադրյալները, առարկան և խնդիրները:
17. Անձնային հարցարանների հուսալիության և վալիդության խնդիրները:
18. Հոգեդիագնոստիկ մեթոդներին ներկայացվող պահանջներ:
19. Պրոյեկտիվ մեթոդների առանձնահատկությունները և ներկայացվող պահանջները:
20. Զգայությունը որպես իմացական գործընթաց: Զգայությունների ֆիզիոլոգիական հիմքերը, տեսակները և հատկությունները:

21. Զգայության ստորին և վերին բացարձակ շեմեր, տարբերակման շեմ, հոգեֆիզիկայի օրենքը:
22. Զգայությունների փոխազդեցության երևույթը և տեսակները:
23. Ընկալումը որպես իմացական գործընթաց, ֆիզիոլոգիական հիմքերը, տեսակները, հատկությունները:
24. Ապերցեպցիայի երևույթը: Դիրքորոշում և կարծրատիպեր: Սոցիալական պերցեպցիայի առանձնահատկությունները:
25. Ըմբռնում և մտապատկեր: Ըմբռնման պատրանքներ:
26. Ուշադրության գործառույթները և առանձնահատկությունները:
27. Ուշադրության ֆիզիոլոգիական մեխանիզմները:
28. Հիշողությունը որպես իմացական գործընթաց: Հիշողության ֆիզիոլոգիական մեխանիզմները: Հիշողության տեսությունները:
29. Հիշողության տեսակները և գործընթացները:
30. Մտապահման միջոցներ և մենմիկական գործունեություն:
31. Մտածողությունը որպես բարձրագույն իմացական գործընթաց: Մտածողության տեսությունները:
32. Մտածողության տեսակները: Մտածողության զարգացումը օնթոգենետիկում: Մտածողության գործընթացները:
33. Մտածողության և խոսքի փոխհարաբերության խնդիրը:
34. Լեզու և խոսք: Խոսքի գործառույթները և տեսակները, ֆիզիոլոգիական հիմքերը:
35. Երևակայությունը որպես իմացական գործընթաց: Երևակայության տեսակները և հնարները:
36. Երևակայություն և մտածողություն: Երևակայության դերը ստեղծագործական գործունեության մեջ:
37. Հույզերի գործառույթները, ֆիզիոլոգիական հիմքերը: Հույզերի տեսությունները:
38. Հույզեր և զգացմունքներ: Հույզերի դասակարգման սկզբունքներ: Հուզական վիճակներ:
39. Սթրեսի բնութագիրը, ընթացքի փուլերը: Սթրեսածին գործոնները և սթրեսի կառավարման հոգեբանական միջոցները:
40. Աֆեկտի բնութագիրը և հետևանքները, աֆեկտի տեսակները:
41. Կամքի գործառույթները, կամային գործողության կառուցվածքը:
42. Անձի սահմանման հիմնադրույթները և մոտեցումները:
43. Պատմամշակութային տեսության դերը անձի ուսումնասիրման համար (Վիգոտսկի):
44. Գործունեության տեսություն: Գործունեությունը որպես անձի ձևավորման հիմք (Լեոնտև):
45. Բիհևիորիզմի և նեոբիհևիորիզմի հիմնադրույթները:
46. Սոցիալական ուսուցման տեսության հիմնադրույթները (Սկիններ):
47. Սոցիալ-կոգնիտիվ տեսության հիմնադրույթները (Բանդուրա, Ռոտեր, Միշել):
48. Ես համակարգ. ինքնակարգավորում և ինքնարդյունավետություն (Բանդուրա):

49. Անձի կայունության խնդիրը. անձի «վարքային ձեռագիր» և սոցիալ-կոգնիտիվ փոփոխականներ (Միշել):
50. Հումանիստական հոգեբանության հիմնադրույթները:
51. Անձի ֆենոմենոլոգիական մեկնաբանումը Ռոջերսի աշխատանքներում:
52. Ինքնակտուալիզացիայի տեսության հիմնադրույթները (Մասլոու):
53. Դիֆերենցիալ հոգեբանության (անհատական տարբերությունների հոգեբանության) ձևավորումը և նախադրյալները (Շտեռն, Գալտոն, Լազուրսկի):
54. Խառնվածքը որպես անհատական առանձնահատկություն:
55. Խառնվածքի ուսումնասիրման կոնստիտուցիոնալ ուղղություն:
56. Խառնվածքի ուսումնասիրման հոգեֆիզիոլոգիական ուղղություն:
57. Խառնվածքի ուսումնասիրման գործոնային ուղղություն:
58. Խառնվածքի ուսումնասիրման հոգեգենետիկ ուսումնասիրություններ:
59. Բնավորությունը որպես անհատական առանձնահատկություն: Բնավորության ձևավորման պայմանները և մեխանիզմները:
60. Ընդունակությունը որպես անհատական առանձնահատկություն: Ընդունակությունների հիմնախնդրի ուսումնասիրման ձևավորումը:
61. Ընդունակությունների դասակարգման խնդիրը:
62. Մտավոր ընդունակություններ (ինտելեկտ). ուսումնասիրման տարբեր մոդելներ:
63. Պահանջմունք և դրդապատճառ: Դրդապատճառների դասակարգման խնդիրը:
64. Անձի դրդապատճառային ոլորտ: Ներքին և արտաքին մոտիվացիա:
65. Սոցիալական հոգեբանության առարկան և խնդիրները, զարգացումը, հիմնական դպրոցները:
66. Խմբերի ձևավորման և գործունեության սկզբունքները, խմբերի տեսակները:
67. Զարգացման (տարիքային) հոգեբանության առարկան և խնդիրները:
68. Անձի զարգացման ճգնաժամեր, տարիքային ճգնաժամեր:
69. Կառավարման և կազմակերպչական հոգեբանության առարկան և խնդիրները:
70. Ռազմական, արտակարգ իրավիճակների հոգեբանության առարկան և խնդիրները:
71. Կլինիկական հոգեբանության առարկան և խնդիրները:
72. Հոգեկան առողջություն և հոգեկան առողջության չափանիշները:
73. Մշակութային և միջմշակութային հոգեբանության առարկան և խնդիրները:
74. Հոգեբանության դասավանդման մեթոդիկա (բուհում, դպրոցում, մասնագիտական և ոչ մասնագիտական ֆակուլտետներում):
75. Ուսուցման ակտիվ մեթոդների հոգեբանական առանձնահատկությունները:

Լրացուցիչ մասնագիտական կրթամաս (25 հարց)

1. Հոգեբանության մեթոդաբանությունը, հարացույց, տեսություն և հայեցակարգ հասկացությունները:
2. Հոգեբանության որպես գիտության ձևավորման փուլերը: Մինչգիտական և գիտական փուլեր:
3. ՀՀ-ում և սփյուռքում հոգեբանության զարգացման պատմությունը, անվանի հայ հոգեբաններ:
4. Փորձարարական հոգեբանության ձևավորման նախադրյալները, մեթոդաբանական հիմնահարցերը և խնդիրները:
5. Հետազոտական մեթոդների ընտրության հիմնավորում և համալրման սկզբունքները:
6. Անձի հիմնախնդրի ձևավորումը և անձի հոգեբանության զարգացման նախադրյալները, փուլերը:
7. Անձի հոգեբանության առարկայական դաշտը և ուսումնասիրման հիմնախնդիրները:
8. Սուբյեկտի սկզբունքի դերը անձի ուսումնասիրություններում (Ռուբինշտեյն, Բուշլինսկի): Սուբյեկտայնությունը որպես անձի որակ:
9. Համակարգային սկզբունքը անձի կառուցվածքի ուսումնասիրություններում. անձի կառուցվածքի հիմնախնդիրը (Անանև, Պլատոնով, Մեռլին):
10. Անձի ուսումնասիրման գործոնային մոտեցում. անձնային գծերի ուսումնասիրություններ (Օլպորտ, Այզենք, Քեթել, Մեծ Հնգյակ):
11. Դասական հոգեվերլուծության հիմնադրույթները (Ֆրոյդ):
12. Անալիտիկ հոգեբանության հիմնադրույթները (Յունգ):
13. Անհատականության հոգեբանություն (Ադլեր):
14. Հորնիի մոտեցումները անձի ներոտիկ զարգացման և վարքային ստրատեգիաների վերաբերյալ:
15. Փախուստ ազատությունից և էքզիստենցիալ պահանջմունքներ (Ֆրոմ):
16. Էգո-հոգեբանության զարգացումը և հիմնադրույթները (Ա. Ֆրոյդ, Է. Էրիքսոն):
17. Անձի զարգացման էպիգենետիկական հայեցակարգ (Էրիքսոն):
18. Օբյեկտային հարաբերությունների տեսության հիմնադրույթները (Քլայն, Վիննիկոտ, Մալեր և այլք):
19. Կապվածության տեսություններ (Բոուլբի): Կապվածության ուսումնասիրությունները մեծ տարիքում (Հազան, Շավեր, Բրենան):
20. Անհատականությունը որպես դիֆերենցիալ հոգեբանության ուսումնասիրման առարկա: Անձի տիպաբանության խնդիրը:
21. Խառնվածքի ուսումնասիրման ժամանակակից ուսումնասիրություններ (Ստրելյաու, Մեռլին, Ռուսալով):
22. Բնավորության գիծ և բնավորության (անձի) շեշտվածություն (Լեոնհարդ, Լիչկո):
23. Հոգեբանի մասնագիտական գործունեության էթիկան և պահանջները:
24. Անձի սոցիալականացման և նույնականացման հիմնախնդիրը:
25. Հոգեբանական խորհրդատվություն և ծառայության կազմակերպում:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Ավանեսյան Հ.Մ. Հոգեբանական գիտափորձերի պրակտիկում// Ուսումնամեթոդական ուղեցույց/Երևան, ԵՊՀ, 2015. 50
2. Ավանեսյան Հ.Մ. Հայ հոգեբանների միջազգային ներուժը Եր.: Հեղ.հրատ., 2015, 50 էջ:
3. Готтсданкер Роберт, Основы психологического эксперимента, Изд-во: М.: МГУ, 1982
4. Гамезо М.В., Герасимова В.С., Машурцева. Методика преподавания психологии. Курс лекций. М.: Издательство «Ось-89», 2007. - 144 с.
5. Маклаков А. Г. Общая психология. — СПб.: Питер, 2001
6. Немов Р.С. Психология: Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: В 3 кн. — 4-е изд. — М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003.
7. Никандров В.В. Экспериментальная психология. Учебное пособие. – СПб.: Издательство «Речь», 2003. – 480 с.
8. Первин Л., Джон О. Психология личности: Теория и исследования. / Пер, с англ. М. С. Жамкобян. Под ред. В. С. Магуна — М.: Аспект Пресс, 2001.
9. Психология личности. / Под ред. Ермакова П. Н., Лабунской Е.А. – М.: Эксмо, 2007.
10. Психология индивидуальных различий. Хрестоматия. Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер и В.Я. Романова – М.: ЧеРо, МПСИ, 2006.
11. Психология личности / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер и др. – М.: АСТ: Астрель, 2009.
12. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. СПб: Издательство "Питер", 2000
13. Фрейджер Р., Фейдимен Д. Личность. Теории, упражнения, эксперименты. – СПб.: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2004
14. Handbook of Personality/ Ed by L. A. Pervin & O. P. John, New York/London: The Guilford Press, 1999.
15. Mischel, W., Shoda, Y., & Ayduk, O. Introduction to Personality. (Eighth Edition). John Wiley & Sons, Inc., 2008.
16. The psychology research handbook: A guide for graduate students and research assistants / Ed. by F. Leong and J. Austin. Thousand Oaks: Sage Publication, 2006.